Humanist

32-10
Tweewekelijkse uitgave van
het Humanistisch Verbond
Postbus 114, Utrecht
Tel. (030) 31 81 45
15 mei 1977

Mr. M. G. Rood, die op het congres te Zwolle afscheid heeft genomen als voorzitter van het Hoofdbestuur.

In deze Humanist

- De rede van Mr. Max Rood, die als voorzitter afscheid nam, vindt U op pag. 4 en 5.
- Nieuws uit en voor de gemeenschappen staat zoals gewoonlijk op pag. 6.
- De dr. J. P. van Praag-prijs werd door dr. Henk Bonger aan dr. Annie Romein-Verschoor uitgereikt. Zie pag. 3.
- Voorts vertrokken, behalve de voorzitter, nog twee hoofdbestuursleden, er kwam een nieuw hoofd raadsman bij de krijgsmacht; de redaktie van dit blad werd gewijzigd, en dat alles gaf aanleiding tot wat meer foto's dan gebruikelijk is.

Stemvermaning

De christelijk-historische tijden dat de grappenmaker Udink compleet met pruik en freule zo maar wat dommig op de Dam ging zitten lachen zijn voorbij en komen niet weerom. CHU is „een stuk CDA" geworden en nu profiteert Kruisinga er óók van als de begaafde pianist Schmelzer luidruchtig zingend de aandacht van persfotografen weet te trekken. In een winderig winkelcentrum schudt Van Agt de gewillige handen van huisvrouwen en schoolkinderen en Aantjes wordt er beter van, al ware het Hem Een Gruwel.

Het is weer verkiezingstijd en dus haalt Vondeling dat onnozele fietsje tevoorschijn en peddelt weer van zuid naar noord. Den Uyl pingpongt met sigaar in de mond; de krant schrijft niet waarom. Alleen Wiegel heeft geen humor. Wakker geworden na huiselijk bezoek trekt ie aandacht door pruilen en klagen dat ie geen aandacht krijgt.

Een merkwaardig gedoe, zo'n Hollandse verkiezingsstrijd. Een binnenskamers Spel Zonder Grenzen. De ambiance van kostbaar maar oprecht vermaak. Met emmers water over een met groene zeep ingesmeerde baan. Leuk en toch beschaafd. Gewonnen wordt er en de verliezer kan altijd nog nahijgen dat het maar een spelletje was.

Vele kranten hebben tijdelijk zo'n dagelijkse rubriek (met stemhokje of rood potlood als grappig vignetje) waar de oogst van gisteren in staat. Dries buigt naar niemand. Frans laat ruimte open zeker nu Hans met de deur zwaait. Maar daarom loopt Ria weg. Ria? Ja, die van Bas; die is nieuw maar heel flink. Die zit op de deur naar Wim, maar als Ed eraan schudt valt ze eraf. Dat is Joop een zorg, die kijkt na Sonja naar Jan, die niks buigt, en liever dan deuren rámen openzet. Een schot voor Haya's boeg, een near miss, een nare misser, zou Udink grappen.

Duidelijke taal? Die komt van elders. Stem eens een vrouw (geeft niet welke?). Stem een homofiel, c.q. een arbeider of banketbakker. Stem 'ns een Fries. Stem niet, ze maken het toch voor je uit. Stem niet Dries, als u houdt van vies. Stem lijst twee, dat stemt tevree.

Overstemt die Joop u zo? Doe uw stem aan Hans kado!

Er zijn twee soorten stemmers. Die het al weten en door geen truc te vermurwen zijn, en de niet/nooit weters die door een lollie verleid worden. „Floating voters" heten ze deskundig, zwevende kiezers, veren in de wind, gestuurd door wie het hardst blaast.

Van mij geen advies, maar een vermaning. Wie zich laat beïnvloeden door de verkiezingsstrijd moest zich schamen! Om te zwijgen over wie er aan meedoet.

Casper Vogel

HIVOS

In het verslag van de Hoofdbestuursvergadering van 4 maart, opgenomen in de Humanist van 1 april, komen enkele onjuistheden voor, die wij gaarne willen rechtzetten.
Er wordt gesproken over het projekt Ontwikkelingssamenwerking, dat door Humanitas en het HV is opgezet. Dat is een vergissing: het projekt is opgezet door Hivos – dat er ook het leeuwendeel van betaalt – met medewerking van Humanitas en het HV.
Dan wordt er gezegd, dat Hivos bij de bespreking in het HB verstek liet gaan. Maar de funktionarissen van Hivos hadden opgebeld om mee te delen, dat ze die avond verhinderd waren.
Veertien dagen later waren ze wel gekomen; er waren weinig vragen en het rapport is zonder veel discussie aangenomen. Overigens was 't tevoren grondig besproken met Ila Schoutsen, die daarvoor door het HV is aangewezen, en het hele projekt mede begeleidt.
Het gaat er niet om elkaar vliegen af te vangen, maar de medewerkers van Hivos in het HV hebben terecht om opheldering gevraagd. Hivos, opgericht op initiatief en met geldmiddelen van de vereniging De Weezenkas, beschouwt zich als een zusterorganisatie, die goede samenwerking op prijs stelt. Daarom is er ook een vertegenwoordiger van het HB opgenomen in het bestuur van Hivos, en is het HV opgenomen onder de constituerende organisaties.

Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking

Naschrift
Ik ben er zeker van dat binnen het hoofdbestuur een andere mening heerst over de herkomst en status van het Projekt Ontwikkelingssamenwerking, waarvan het leeuwendeel betaald wordt uit subsidie van de Nationale Commissie voor Ontwikkelingssamenwerking. Maar hierover kan beter – dat blijkt nu wel – tussen de besturen worden gesproken.

Een andere zaak is of mijn passage in het verslag van 4 maart zo moest zijn dat hij reaktie uitlokt. Ik erken gaarne van niet.

De algemeen secretaris

Afscheid en welkom

De lezer zal zich wellicht nog herinneren, dat ik ongeveer 2½ jaar geleden de redaktie van „Humanist" aan mevrouw J. Mijs overgedragen heb. De „formule" die zij voor „Humanist" toepaste was een andere dan de mijne en vond – naast kritiek – nogal bijval.
Mevrouw Jetske Mijs heeft het redakteurschap dan ook met veel animo gevoerd, en streefde er steeds naar ieder nummer van Humanist een naar haar opvatting zo goed mogelijke inhoud (en opmaak) te geven. Graag zeggen wij haar daarvoor dank nu zij ons gaat verlaten. Plezierige omstandigheden in het persoonlijke vlak geven haar n.l. aanleiding tot dit vertrek.
Helemaal uit ons blikveld verdwijnen doet zij echter niet want zij blijft free lance verbonden aan onze Radio en Televisie Dienst. Wij wensen haar het allerbeste toe op haar verdere levenspad.
In een volgend nummer zal haar opvolger, Aart Weiland nog bij u worden geïntroduceerd.

Direkteur

Het was geen gemakkelijke beslissing om met het werken voor „Humanist" op te houden. Natuurlijk heb je na 2½ jaar wel een soort verbondenheid met het werk op zich, met het blad en met een aantal mensen.
Het laatste was het leukste, want je maakt het blad niet voor jezelf, maar voor de mensen die het lezen.
Op dat punt was het werken ook het moeilijkste. Want, o, je komt er snel achter dat er zoveel verschillende opvattingen, ideeën en temperamenten zijn! Het lijkt of je nooit iedereen tevreden zult kunnen stellen, tenzij je je in heel vage nietszeggende termen uitdrukt. Maar gezien het aantal reakties, geloof ik dat het blad wel gelezen werd en meestal genoeg stof bood om te reageren. Dat is wat je, naar mijn mening, van een ledenblad ook mag verwachten: stof aandragen waarop men kan reageren èn ruimte geven om leden zelf aan het woord te laten. En dat is dan een heel gewik en geweeg, want je hebt tenslotte iedere veertien dagen maar acht blanco velletjes in te vullen. Een hele opgave voor mijn opvolger. Aart Weiland. Ik heb in de afgelopen maanden gemerkt dat hij een voordeel heeft: hij kan goed organiseren. Dat ontbrak er bij mij wel eens aan en ik wil dan ook iedereen die daar last van heeft ondervonden op deze plaats mijn spijt betuigen. Verder dank aan allen die mij vaak hebben geholpen: met suggesties, met kranteknipsels, met eigen artikelen, met tijd, met raad en daad.
Tot slot nog dit. Het is gebruikelijk dat mensen vooral schrijven en bellen als ze het ergens **niet** mee eens zijn. Dat moet u vooral ook niet laten! Maar laat u 't ook eens merken als u iets waardeert? Dat heeft iemand die begint met het „eenzame" werk van een redaktie, best nodig.

Jetske Mijs

De voorbereidingen

Het is er weer. Het waart weer rond in huis. Het vakantiespook. De hele winter slaapt het rustig op een vlierinkje in de hal, waar de kampeerspullen opgeborgen worden, maar begin mei laat het zich zachtjes naar beneden glijden en dan is het erweer.
't Is helemaal niet eng of kwaadaardig, 't is alleen een zenuwenspook, dat met de kalender in de hand telkens geheimzinnig fluistert hoeveel dagen ons nog scheiden van de altijd druilerige ochtend in de laatste week van mei, waarop we belast en beladen de straat uitrijden en wat er voor dat tijdstip allemaal nog gedaan moet worden. Het spook houdt dat haarfijn bij en ik stel hele lijsten op van alles, waar we aan moeten denken en wat we absoluut niet mogen vergeten. Ondertussen begin ik alvast een bepaalde kamer te vullen met wat me maar te binnen schiet: eetgerei, pannetjes, allerlei keukenspullen, een emmer en een afwasteil en meer van dat kleine goed. Als het vertrek dan alleen nog maar per polsstok betreden kan worden, moeten de echte kampeerattributen er nog bij: de tenten, de gasflessen, 't kookapparaat, de schuimrubber matrassen en de slaapzakken, kortom de inhoud van een kubieke meter vliering, waar alles op overwinterd heeft. Dan komen de boeken en wie mijn man kent, weet dat dat een behoorlijke stapel is. Zelf neem ik altijd teveel kleren mee en ik neem me ieder jaar weer voor, om dat het volgend jaar niet te doen. Dat scheelt dan wel eens een jurk of een bloesje. Meer kan echt niet.
Toch heeft een kampeervakantie z'n eigen charmes. Dat kun je niemand uitleggen en de ongelovige of de twijfelaar, die de laatste weken voor onze vakantie een blik zou slaan in die ene kamer, was bij voorbaat al genezen en voorgoed.
Onvermijdelijk breekt dan het moment aan, dat mijn man zich realiseert, dat dat allemaal in die éne auto moet en dat wijzelf daar dan ook nog bijmoeten. Dan beleeft ons huwelijk barre dagen. Ik wuif zijn bezwaren altijd luchhartig weg, gestaafd met spectaculaire voorbeelden uit het verleden, toen de auto kleiner was en er ook nog drie kinderen op de achterbank zaten. Het is altijd gelukt, dus waarom nu niet!
Een vriendin van ons, die destijds met dezelfde problemen worstelde, speelde het eigenlijk veel slimmer dan ik. Zij zette ergens in huis de voornaamste bagage neer. Haar man knikte tevreden, want die hoeveelheid ging gemakkelijk in de auto. Wat hij niet wist, was dat zich elders in het huis een paar minstens even grote stapels bevonden, waarmee de eerste stapel steeds onmerkbaar werd aangevuld, als hij naar beneden was om in te laden. De klap op de vuurpijl stond dan nog in de kelder en als slotapotheose kwam er uit de koelkast een enorme doos met een taart erin, voor onderweg bij de koffie. Die doos moest dan wel op schoot, want daar was absoluut geen plaats meer voor. Verleden jaar heeft mijn man gedecreteerd, dat de afwasteil niet meer meemag, omdat hij dat ellendige ding nergens kwijt kan raken. Onzin natuurlijk.
Als we dan eindelijk wegrijden, meestal, ik zei het al, in de stromende regen, dan kijkt het vakantiespook ons na en het weet, beter dan wie ook, dat we deze vakantie weer dubbel en dwars nodig hebben, al was het alleen maar om bij te komen van de voorbereidingen.

Ans Spigt

Hoofd raadsman

Sinds november 1976 is Joos Sinke werkzaam geweest als humanistisch raadsman in de krijgsmacht in het rayon N.O. Brabant/Limburg, met als standplaats Oirschot. Deze periode diende ter voorbereiding op zijn aanstelling tot hoofdraadsman per 1 mei 1977.
Sinke is van geboorte een echte Zeeuw; 43 jaar geleden kwam hij te Yerseke ter wereld in een gereformeerd milieu. Toen hij geschiedenis wilde gaan studeren, gebeurde dat dan ook aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, die hoger onderwijs geeft op gereformeerde grondslag.
Na zijn kandidaatsexamen zette hij zijn studie voort aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam, in de sfeer waarvan hij zich meer thuis voelde.
Na voltooiing van zijn doktoraalstudie sociologie werkte hij — en ook al daarvoor — in het bedrijfsleven o.m. als organisatiesocioloog, bij de PTT.

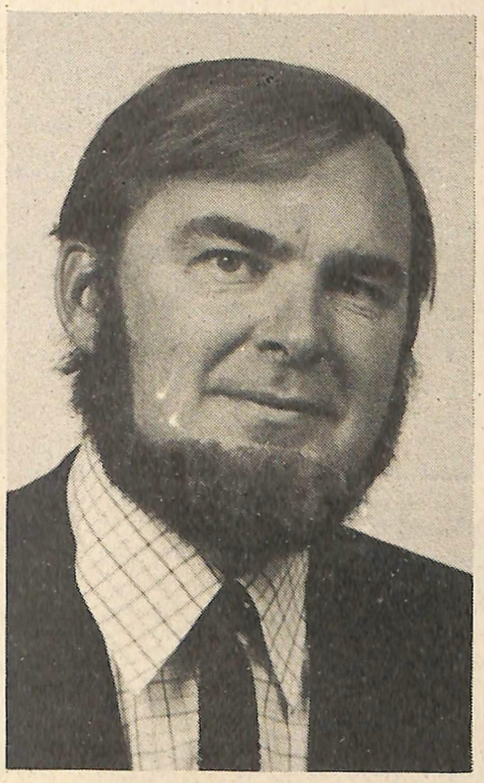

Via Bentveld (vormingswerk in internaatsverband) en de Twentse sociale academie, kwam hij als staflid en staf-docent in de hoofdstad terug, bij de protestantse voortgezette opleiding voor sociale arbeid. Daar heeft hij vier jaar gewerkt, tot zijn bovenvermelde benoeming.
Tussen de bedrijven door zag hij kans zijn dissertatie voor te bereiden over het onderwerp: „Agologisch denken en sociale context". De promotie vond plaats in de Utrechtse Faculteit Sociale wetenschappen in 1974.
Dr. Sinke is gehuwd, vader van twee dochters van 12 en 14 jaar en woont (nog) in Heiloo. In de zomer verhuist hij naar Doorn: een wat centraler gelegen woonplaats vanwege zijn standplaats Driebergen, waar hij o.m. belast is met het direkteurschap van het „Coornhertthuis".

A. W.

Dr. Annie Romein-Verschoor

De Dr. J. P. van Praag-prijs werd in 1969 ingesteld ter gelegenheid van het afscheid van dr. J. P. van Praag, de eerste algemeen voorzitter van het Humanistisch Verbond. Hij wordt om de twee jaar toegekend aan iemand die door zijn of haar werk de humanistische gedachte heeft verspreid en/of medewerking heeft verleend aan de vermenselijking van relaties.
Amnesty International kreeg de prijs voor het eerst. Daarna ging de dr. J. P. van Praag-prijs naar dr. A. L. Constandse en vervolgens naar Simon Carmiggelt.
Het bestuur (prof. dr. P. Thoenes, Piet Spigt en dr. Henk Bonger) gaf ditmaal de prijs aan dr. Annie Romein-Verschoor, omdat zij met haar proefschrift („De Nederlandse romanschrijfsters na 1880" — 1935), historische romans, essays, memoires en de geschiedwerken samen geschreven met haar man Jan Romein („De Lage Landen bij de zee" — en „Erflaters van onze beschaving") een „wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan de cultuur van Nederland en tallozen door haar werk nader heeft gebracht tot die cultuur, die zij vanuit een humanistische levensovertuiging bestudeerde".
Dr. Annie Romein-Verschoor (82) kreeg

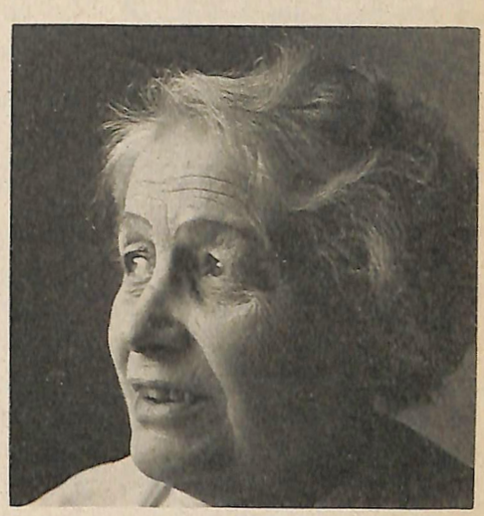

Dr. Annie Romein-Verschoor, schrijfster en historica, ontving de dr. J. P. van Praag-prijs op het congres zaterdag 14 mei te Zwolle.

al eerder prijzen voor haar publicistisch werk: in 1936 de Wijnands Franckenprijs voor haar proefschrift, in 1948 de prozaprijs van de gemeente Amsterdam voor haar „Vaderland in de verte" over Hugo de Groot en in 1970 de Constantijn Huygensprijs voor haar hele oeuvre.

Afscheid van Elfrie Sleeuwenhoek

Mevrouw E. L. Sleeuwenhoek-Hajek was „eigen kweek", toen zij in 1969 in het hoofdbestuur kwam. Zij had nl. het HOI gevolgd en behoorde tot een groep geëngageerde HOI-cursisten die in hun laatste jaar nota's aan het h.b. stuurden over wat zij anders wensten in het Verbond. Zij is ook in het h.b. geëngageerd begonnen, telkens aandacht vragend voor andere mogelijkheden, werkend aan een pluriform Verbond. Zij kon met warmte standpunten verdedigen, die — ook wanneer zij niet gedeeld werden — door de invoelende presentatie tot nadenken en meevoelen stemden.

Tijdens de landelijke discussiedagen ontpopte zij zich als een warm gespreksleidster in Assen en vandaar, denk ik, begon haar victorie in het groepswerk. Zij die haar aan het werk hadden gezien, bevalen haar elders aan en in enkele maanden leidde zij trainingen voor hoger bedrijfskader, voor artsen en voor anderen.
Het werd helaas wel een victorie buiten het Verbond. Het vele werk aan de trainingen, een wankele gezondheid, het wel en het wee van haar gezin schoven tezamen als de maan voor de zon, althans binnen het Verbond.
Een mens moet keuzen maken in zijn leven. Elfrie koos tenslotte voor haar nieuwe werk. Wij hebben het met spijt zien gebeuren. Mogelijk ziet het Verbond haar in een latere fase nog terug; dat het haar goed moge gaan in werk en persoonlijke leven.

M. Rood

Humanist

eindredakteur: Aart Weiland a.i.
Gedrukt op kringloop-papier bij Lumax, Utrecht.
Redaktie-adres: Hum. Verbond, Oudegracht 152, Utrecht. Tel. (030) 31 81 45.
Abonnementsprijs voor niet-leden: ƒ 18,— per jaar t.n.v. Humanistische Pers, postgiro 58, Utrecht.

In Zwolle werd op 14 en 15 mei het tweejaarlijks congres van het Humanistisch Verbond gehouden, waar mr. M. G. Rood als voorzitter afscheid nam. De inhoud van dit nummer van Humanist is al in belangrijke mate op dat congres ingesteld, al moest de kopij gezet en gedrukt worden nog vóór de eerste deelnemers de deuren van de IJsselhal te Zwolle passeerden. Het nummer van 1 juni zal eveneens voor een groot deel aan het congres en aan de daar genomen besluiten gewijd worden.

Congresr

1. Inleiding

Sedert ik congressen van het Verbond heb mogen openen, d.w.z. sinds 1969, is verschillende malen uw aandacht gevraagd voor onze onvervulde wensen. Ik bedoel programmapunten, die wij ontvouwden en waarbij wij op tegenwerking en soms op een muur van onwil stuitten. Meestal betrof dat discriminatie van buitenkerkelijken. Zij bleken wel met het woord, maar niet met de daad gelijk behandeld te worden met kerkelijken. Op zichzelf is dat in de zeventiger jaren eigenlijk een verrassend verschijnsel in een land waarin het christelijke geloof als inspiratiebron voor menselijk handelen zo sterk aan waarde heeft verloren. Verrassend ook is het feit dat de tegenwerking dikwijls niet komt van confessionele instellingen als de kerken, maar van de overheid die in dit land juist een neutrale opstelling behoort te kiezen.
Maar het is alleen maar verrassend op het eerste oog. De christelijke invloed op onze samenleving steunt al lang niet meer op het geloof, doch op de machtsposities die in ons gehele maatschappelijke en culturele leven door christelijke organisaties worden ingenomen. Reeds de bekende schrijver Menno ter Braak vroeg er in zijn in 1937 gepubliceerde boek „Van oude en nieuwe christenen" aandacht voor dat de nieuwe christenen niet via de religie (dat deden de oude christenen) doch via de cultuur regeerden. Dat deze invloed ook zijn sporen op de overheid heeft nagelaten, is dus niet zo erg verrassend.

2. Belangenbehartiging

Vanmorgen wil ik ook een ogenblik uw aandacht vragen voor de genoemde taak van het Verbond: belangenbehartiging van buitenkerkelijken. Maar ik ga dat op een wat andere manier doen dan voorheen wel gebeurde. Onwillekeurig maak je de indruk van een ontevredene als je breed uitmeet hoezeer buitenkerkelijken en humanisten nog steeds op bepaalde terreinen tegengewerkt worden. De zoveelste spreker, die vindt dat er iets niet deugt in de maatschappij. De teneur in bepaalde kranten, weekbladen of massamedia is toch al dat ons voortdurend wordt uitgelegd wat er allemaal niet deugt, hoe vies en voos zo op het oog achtenswaardige mensen en instellingen zijn.

Zonder te menen dat het Verbond zijn strijdbare houding als organisatie van buitenkerkelijken zou moeten laten varen en zonder te menen dat wij werkelijk gelijk behandeld worden (ik kom daarop terug), leek het mij goed u eerst iets te vertellen van de positieve kant. Daarbij heb ik het oog op de geestelijke verzorging vanwege ons Verbond in gevangenissen en huizen van bewaring, of deftig gezegd: in de inrichtingen van Justitie. Kort na ons congres in 1973, nu dus vier jaar geleden, hebben wij de toen nieuwe regering benaderd over de op dit gebied bestaande situatie. Daarin zaten ons die zaken dwars, nl.
— er bestond ongelijkheid in rang en salaris tussen onze mensen en hun collega's van de kerkgenootschappen,
— er bestond duidelijke achterstand in het aantal mensen dat voor ons kon werken, in verhouding tot de collega's van de kerken,
— er bestond een commissie van buitenstaanders, wier uitsluitende taak het was toezicht op onze geestelijke verzorging te houden. Bij de geestelijke verzorging vanwege de kerken was een dergelijke commissie onbekend.

Over ieder van deze drie achterstellingen zou lang te praten zijn. Ik zal dat nu niet doen; wij hebben het vier jaar lang moeten doen om één voor één deze ongelijkheden opgeruimd te krijgen. Wij kregen er extra mensen bij; onze mensen zijn nu in rang en salaris de gelijken van hun collega's die al jaren hetzelfde werk deden. De commissie is vorige maand tenslotte opgeheven.

Zijn wij daarmee nu geheel tevreden? Neen, dat niet; ook nu nog lijken wij met minder mensen hetzelfde werk te moeten doen. Maar wij kunnen hier, evenals bij Defensie waar wij ondanks de bezuinigingen — meer mensen konden aanstellen, constateren dat meer begrip voor onze gerechtvaardigde wensen is ontstaan. Maar let wel: dat begrip kwam geenszins vanzelf, ook niet bij een progressief-confessionele regering waarvan sommigen meenden dat wij het er gemakkelijker mee zouden hebben. Neen, dat begrip is bevochten met cijfers, met rapporten, met brieven en besprekingen waarin bewindslieden en ambtenaren moesten worden overtuigd. Een succes overigens, beste vrienden, dat mede bereikt kon worden door steun van leden van Tweede en Eerste Kamer, zowel uit progressieve als uit liberale hoek.

Op hun samenwerking waarin zij gezamenlijk pal wilden staan voor gelijke rechten van humanisten kom ik nog terug.

Na u aldus iets verteld te hebben over ombuiging van ongelijke behandeling, nog een enkel woord over minder succesvolle pogingen op andere terreinen. Daarbij heb ik het oog op ziekenhuizen, in het bijzonder algemene instellingen. Hoewel deze gefinancierd worden met geld van alle nederlanders, dus ook van de plm. 40 pct. buitenkerkelijken, geven besturen van dergelijke ziekenhuizen regelmatig niet thuis als het gaat om geestelijke verzorging van buitenkerkelijke patiënten. En het is of een oude, ons overbekende film van 20 jaar terug, weer vertoond wordt. Er zou geen behoefte aan bestaan. Dezelfde woorden die een minister van justitie (eerst) en een collega van defensie (later) uitsprak toen het om geestelijke verzorging in die takken van dienst gaat. Wel, ik sprak juist over de situatie in die takken van dienst. Zouden bestuurders en direkties van sommige ziekenhuizen soms eerst oude films moeten zien voordat ze nieuwe durven te bekijken?

Misschien mag ik nog een taak aanduiden voor een nieuw hoofdbestuur. Dat betreft de wanverhouding op het gebied van de zendtijd. Hoewel wij verdubbeling van de radiotijd en uitbreiding van de T.V. bereikten, is de redelijkheid volstrekt zoek in de ether. Wilt u cijfers? Het Verbond kan ½ uur per week radio en 7½ min. T.V. vullen. De gezamenlijke kerkgenootschappen, dus buiten de EO, de NCRV of de KRO, komen aan 15x zoveel radio- en 20 x zoveel televisietijd. En dat in een land waar de kerkelijken nog maar net meer dan 50 pct. van de bevolking uitmaken. Straks een nieuwe CRM-minister en een nieuw h.b. Er is waarachtig wat te doen!

3. Levensovertuiging

De funktie van de levensovertuiging is het aanreiken aan mensen van een beeld van zichzelf en de wereld om hen heen opdat zij daarin zinvol kunnen functioneren. Aldus beschouwd, is een levensovertuiging in de eerste plaats een begrip uit de micro-structuur van het individu. Daarvoor alleen zou een beweging als de onze niet nodig zijn. Wel nodig is de verdieping van die overtuiging door gezamenlijk doordenken daarvan. Maar dat alleen lijkt toch een te magere redengeving voor het bestaan van het Verbond. Het is dan ook maar één van onze taken; over belangenbehartiging (een tweede taak) en over hulpverlening aan hen die erom vragen (een derde taak) hebben wij al gesproken. In het bijzonder wilde ik het met u hebben over onze vierde taak. Gewoonlijk plegen wij die aan te duiden met beïnvloeding van de maatschappij in een humaniserende richting. Dat is een begrip uit een macro-structuur, die van de mens als inspirator van de samenleving. Het

ede 1977

brengt een houding mee die ons naar buiten i.p.v. naar binnen richt. Die taak vooral heeft de laatste acht jaren onze aandacht gekregen.

4. Beïnvloeding

Het is natuurlijk niet zo dat het Verbond en soortgelijke levensovertuigelijke organisaties de macht in Nederland controleren. Dat gebeurt door de politieke partijen. Maar het is onze taak die partijen te beïnvloeden; het is ons werk als inspiratiebron in de samenleving te functioneren. Vanmorgen wil ik nagaan wat wij met die woorden **bedoelen** en wat wij er werkelijk aan **doen.**

Mij dunkt, dat het eerste wat wij bedoelen, pluriformiteit is. Of, met andere woorden gezegd, vrijheid om verschillend en dus anders te zijn. Daarvoor moet in de maatschappij ruimte bestaan. Waarom eigenlijk? Is de pluriformiteit voor ons soms een dogma? Kan verschillend zijn een doel in zichzelf inhouden? Neen, op beide vragen!

Vrijheid om verschillend te zijn, is een voorwaarde waaraan voldoen moet worden als wij spreken over menselijke vrijheid en verantwoordelijkheid. Het is ondenkbaar dat mensen werkelijk vrijheid zullen bezitten om zichzelf te zijn, als de maatschappij zo is gestructureerd dat slechts één mening en overtuiging als juist wordt beschouwd.
Als wij dus spreken over vrijheid tot zelfontplooiing, is die slechts werkelijk mogelijk als de maatschappij een dergelijke vrijheid via de wetgeving en anderszins voor-op stelt.

Het is heel mooi om te praten over menselijke vrijheid, maar het blijft praten alleen, als een vrouw door de wetgever gedwongen wordt ongewenste kinderen te krijgen of als mensen betutteld worden bij het lezen van boeken of het zien van films.
Zo bezien, is pluriformiteit dus zeker geen doel in zichzelf, maar een bestaansvoorwaarde voor wat wij als een postulaat zien, nl. vrijheid en verantwoordelijkheid van de mens.

Het is daarmee in ons land nog zeker niet goed gesteld. Ik ben zelfs geneigd te denken dat wij een kritieke fase beleven. Eeuwenlang is ons het normenpatroon van de kerken voorgehouden. Zij wisten wat een godheid meende over kinderen krijgen, over geslachtelijke omgang, over levensbeëindiging en over het heilige huwelijk. Wij moesten dat gewoon navolgen. Toen het geloof aan betekenis verloor en andersdenkenden door de kerk niet meer konden worden gedwongen, namen de confessionele politieke partijen de machtsuitoefening over. Door hun getal wisten zij hun normen in de wetgeving van ons land dwingend voor te schrijven. Maar het overwicht van de stemmen is voorbij; voor het eerst konden confessionele partijen niet meer als meerderheid een coalitie beheersen en het lijkt onwaarschijnlijk dat zo'n toestand nog terug zal komen. De victorie van de werkelijke vrijheid lijkt te gloren. Kunnen wij eindelijk een wetgeving verwachten die volgens een oud romeins gezegde doet wat een wetgeving behoort te doen, nl. ieder het zijne geven?

Wij hebben, zei ik, een kritieke fase bereikt. Want nu de machtsverhoudingen verschuiven, staat de nieuwste generatie christenen (na de oude en de nieuwe, van ter Braak) op om dat te voorkomen. Als minderheid nu willen zij niettemin dwingend aan anderen blijven voorschrijven hoe niet zijzelf, maar juist die anderen moeten leven. De dominees van de EO, broederlijk verenigd met de bisschop van Roermond, weten precies wat god wil en wat u en ik dus hebben te doen en na te laten. Waarom toch dit dwingen, deze behoefte om pluriformiteit tegen te houden. Want laten wij elkaar goed begrijpen. De wet dwingt als één mogelijkheid wordt toegestaan en alle andere verboden. De wet dwingt als hij belet te aborteren, te scheiden of euthanasie toe te passen omdat bepaalde mensen dat niet willen. Daartegenover wordt niemand gedwongen tot abortus, echtscheiding, euthanasie als de wet hier mogelijkheden schept. Ik zeg dat nog maar eens in alle duidelijkheid omdat bepaalde confessionele politici het doen voorkomen of buitenkerkelijken zouden dwingen als de wet wordt verruimd.

Zij weten natuurlijk wel beter. Neen, de werkelijke reden om veranderingen op dit terrein met handen en voeten tegen te houden, is een andere. In werkelijkheid gaat het om de keuzevrijheid van mensen. Zoals een katholieke moraaltheoloog onlangs een discussie over euthanasie zei: „We kunnen het mensen niet aandoen ze voor keuzen te plaatsen". Daarom, beste vrienden, gaat het werkelijk. Daar ligt ons verschil; daar ligt wat wij bedoelen als wij spreken over beïnvloeding van de samenleving in een humaniserende richting. Wij willen de keuzen omdat die alleen menselijke vrijheid kunnen bevorderen. Anderen willen de keuzen niet omdat mensen ook zo kunnen kiezen tegen wat de confessionele machthebbers willen. Het is een kwestie van machtsuitoefening over mensen!

Wij spraken af na te gaan wat wij bedoelen en wat wij doen als sprake is van de genoemde beïnvloeding. Over die bedoeling, dunkt mij, is voldoende gezegd. **Doen** wij er ook iets aan? Gewoonlijk plegen wij binnen de humanistische beweging bij een dergelijke vraag te wijzen op onze rapporten, op onze publieke uitspraken, op onze conferenties. Zonder daaraan ook maar iets af te doen, wil ik vanmorgen een gedeeltelijk andere benadering kiezen. Het is voldoende bekend dat onze gemoderniseerde echtscheidingswetgeving grotendeels geïnspireerd is door het echtscheidingsrapport dat onze wetenschappelijke stichting Socrates heeft uitgebracht. Minder nadruk heeft gekregen dat het – helaas net nog afgestemde – abortusontwerp is ingediend door een humanist, vroeger onder-voorzitter van ons Verbond.

En de baanbrekende euthanasiebeslissing van enkele weken geleden, werd gegeven door het Medisch Tuchtcollege in Amsterdam, dat voorgezeten werd door onze vice-voorzitter Knap.

Neen, laat men mij niet aankomen met de mening dat het Verbond alleen maar theoretisch, filosofisch of te moeilijk is. Het Verbond staat stevig met twee voeten op de grond van deze samenleving, en vormt daarin een geenszins theoretische factor. Een Humanistisch Perspectief, als nader in dit congres aan de orde

(lees verder op pagina 6)

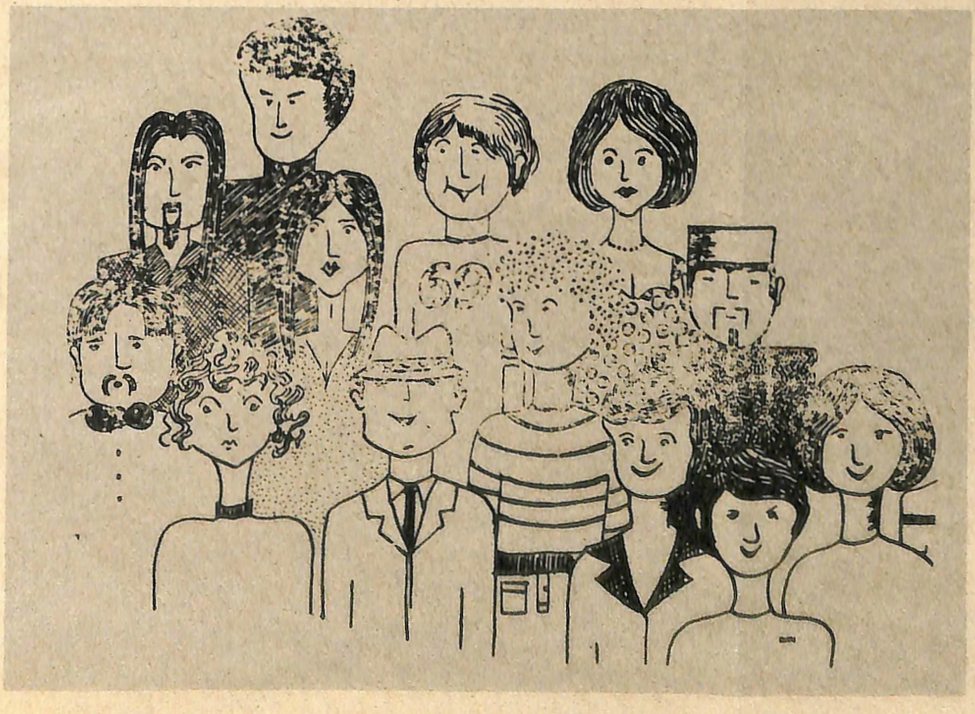

Alkmaar

Op zondag 22 mei wordt in de Blinkert te Schoorl, Heereweg 150, een gewestelijke bijeenkomst gehouden ter afronding van de samenkomsten van vorig jaar, over het thema „Arbeid". Ieder is van harte welkom, speciaal zij die het weekeinde in oktober 1976 te Bakkum hebben bijgewoond. Aanvang om 10.30 uur.

Amstelveen-Buitenveldert

Op 9 mei sprak Jan de Leede, organisatiesecretaris van het HV voor deze gemeenschap over politiek en levensovertuiging – met name het humanisme.
Evenals elders wordt het humanistisch vormingsonderwijs op scholen bemoeilijkt door gebrek aan mensen, die dit werk willen doen. Onderwijsbevoegdheid is niet noodzakelijk, wel een redelijke algemene ontwikkeling en het volgen van de applicatiecursus van het HV.
Op zondag 5 juni houdt de gemeenschap een lentewandeling door . . . Amsterdam. Een hofjestocht langs 9 oude hofjes.
Wie mee wil belle mevr. Visser, tel. 416220.

Amsterdam

In het blad „Loopmare" klinkt de tevredenheid nog door over het nieuwe onderkomen van deze gemeenschap op de Leidsegracht 92. Ook het telefoonnummer is nieuw: 265239.

De Bilt-Bilthoven

Op 4 juni (zaterdag) organiseert deze gemeenschap een excursie naar het Nationale park „de Hoge Veluwe" met tevens bezoek aan het museum. Lunchpakket zelf meenemen. Nadere inlichtingen ontvangt u door mevr. Eefting, Diepenbrocklaan 4, Bilthoven te bellen: 030 - 786085. Dit uitstapje is tevens bedoeld als afsluiting van het winterprogramma.

Breda

Misschien ontvangt u dit blad nog net op tijd om op dinsdag 17 mei aanwezig te zijn bij het gesprek over de praktijk van het humanist-zijn. Het is het laatste onderwerp uit de serie oriëntatie over het moderne humanisme. Plaats: Bureau raadsman, Lange Stallen, Keizerstraat. Blauw bord „Hum. geestelijke verzorging"

Bussum

In het jaarverslag constateert de secretaris dat het ledental iets gestegen is, n.l. van 183 naar 187. Tevens is het verheugend dat zich een verjonging van het ledenbestand aftekent.

De Bevelanden

Een kleine groep poogt actief bezig te zijn in Goes, Kloetinge, Kattendijke en andere dorpen op Noord- en Zuid-Beveland. Het vormingsonderwijs gaat goed vooruit, nu mevr. Visser uit Middelburg op twee scholen sinds aug. 1976 werkzaam is. De gemeente subsidieert dit. Er kunnen nog nieuwe groepen worden gestart, als ouders maar aan de bel trekken – bijv. bij het sekretariaat mevr. H. Bongenaar-de Graaf, Koos Vorrinkstraat 32 te Goes.

Dordrecht

Hier werd op 21 april een forum-avond gehouden over het onderwerp „Het etisch reveil en de verkiezingen". Georganiseerd door de NVSH, na overleg met o.a. het Humanistisch Verbond en met „Brood en Rozen".

Eindhoven

Om en nabijj 19-22 mei kunt u terecht op de kampeerwei bij het „Karrewiel" in Meerlo. Het mededelingenblad van Eindhoven vermeldt, dat geen programma wordt opgesteld, maar wat de bedoeling van dit kamperen is kunt u ongetwijfeld aan de weet komen bij mevr. G. Bijvank, Nijenrode 7, tel. 040 - 516135. Verheugend nieuws klinkt in het jaarverslag over het HIVOS-komitee en de activiteiten van de werkgroep ABAL, die sterk toenamen.

Hilversum

Hier trof ons een verklaring van de hoofdredactrice, die nieuwsgierig maakt naar het volgende nummer van „Uit Humanistisch oogpunt": Ja, lieve lezers, lezeressen, waarschijnlijk ergert u zich aan de vele fout-getikte lettertjes in dit blad.
Dat komt zó:
Uw hoofdredaktrice bood begin februari aan, zorgeloos als zij is, dit blad eens te tikken.
Doch sindsdien ging zij op „het vrouwenpad", dwz. zij sjokt nu het éne vrouwencafé in, het andere vrouwenhuis uit. En beleeft daar de wonderlijkste zaken, waarover zij in een volgend nummer hoopt te schrijven.

Utrecht

Deze gemeenschap vroeg zich af, hoe een humanist er uit ziet. De inleider van dit onderwerp kwam door een misverstand niet op de bijeenkomst, zo bericht het blad „Humanikatie".
Zou dit symbolisch moeten worden opgevat, n.l. dat een humanist eigenlijk geen gezicht heeft?

Alle gemeenschappen

Het bovenstaande was een greep uit de mededelingenbladen van enkele gemeenschappen. Om van deze rubriek ook een **agenda** te maken, dienen korte berichten uiterlijk 14 dagen voor de verschijningsdatum van Humanist bij de redaktie in Utrecht te zijn. Liefst getikt, desnoods slordig op oud papier, als het maar goed leesbaar en juist is. Doet u mee?

Red.

Vervolg Congresrede 1977

zal komen, vormt daarvan wederom een voorbeeld.

5. Inspelen op veranderingen

Mensen, wij zijn in een tijd van belangrijke veranderingen. Als wij over 10 of 20 jaar terugzien op het einde van de jaren zeventig zullen wij ons realiseren dat daar de mogelijkheden lagen voor werkelijke ontplooiing van menselijke vrijheid en verantwoordelijkheid. De doorbraak in het denken, die daarvoor nodig is, zal ook een doorbraak in het politieke denken zijn. Zolang progressieven en liberalen elkaar voor rotte vis uitmaken en tegelijk zo vreselijk nodig moeten regeren, zullen de confessionelen in de regering zitten; zolang zal het niet werkelijk gloren op weg naar een pluriforme samenleving. Alleen progressieven en liberalen samen zijn in staat de Zondagswet te veranderen, de filmkeuring af te schaffen, het primaat van de eed te beëindigen, de abortus en de euthanasie te regelen. Wie meent dat een dergelijke samenwerking niet mogelijk is, denkt en redeneert vanuit kaders die voorbij zijn. Als de genoemde politieke partijen zelf hieraan nog niet toe zijn, is het onze taak als inspiratiekader die partijen aldus te beïnvloeden.
Lukt ons dat niet, dan blijven wij zuchten onder het juk van een geloof dat zijn kracht heeft verloren en via een aanpak die in dwingendheid lijkt op de inquisitie van weleer, nl. via de wetgeving oplegt hoe u en ik moeten leven.
Humanisten staan ervoor dat dat niet zal gebeuren!

6. Een droom

Bij de voorbereiding van deze congresrede had ik een droom. In die droom zag ik mensen de partner kiezen die ze willen, daarmee trouwen of samenleven naar zij willen, de films zien en de boeken lezen die zij willen. Ik zag vrouwen zoveel kinderen krijgen als zij willen en op de momenten die zij wensen en oudere mensen zag ik zonder eindeloze infusen en andere slangen, doodgaan op een door henzelf gekozen waardige manier en tijdstip. Ik zag confessionelen leven volgens hun eigen overtuiging, maar zonder de behoefte hun mening aan anderen op te dringen. Tenslotte zag ik een overheid die er werkelijk op uit was ieder het zijne te geven en de mogelijkheid bieden te leven volgens eigen overtuiging. Toen werd ik wakker en dacht dat wij die overheid over enkele dagen moeten kiezen en in mijn naslaapje zag ik ons die overheid kiezen. Humanisten, u en ik, kunnen daaraan werken.

M. G. Rood

Vormingslessen op de basisschool

Nu het alweer naar het einde van het schooljaar loopt wil ik graag als vervolg op mijn stukje in Humanist van 15 november 1976 opnieuw wat ervaringen vertellen, opgedaan tijdens vormingslessen met 4e, 5e en 6e-klassers in Zaanstad.
Na de kerstvakantie is het kontakt tussen de kinderen onderling en tussen de kinderen en mij nog beter geworden. In het begin van het schooljaar was het aftasten en afwachten van beide kanten. Ook al omdat de kinderen, zeker diegenen die voor het eerst vormingsles kregen, niet wisten wat ze van deze uurtjes konden verwachten.
Het duurde wel enige tijd voordat we elkaar wat beter leerden kennen via één uur in de week, met vakanties tussen door. Nu komen er buiten bij de school

altijd wel een paar op mij af met de vraag: „waar gaan we vandaag over praten juf, en wat gaan we vandaag doen?" Als we dan in de klas in een kring zitten volgt er een: sstt en stil nou het gaat van onze tijd af, en hou je kop nou joh". Hiermee willen ze elkaar de mond snoeren om zo gauw mogelijk te kunnen beginnen. Dan wacht ik even af of er iemand is die zijn hart wil luchten over iets en daarna beginnen we ... „Waar ging het vorige keer ook weer over, wie wil er iets over vertellen?"
„Over blind zijn juf, ik heb het boek waaruit je een stukje voorlas in de bibliotheek gehaald, hartstikke mooi!"
Een ander gaat verder: „en we gingen met onze ogen dicht lopen en voorwerpen voelen om te proberen hoe het misschien zo'n beetje is als je blind bent". Weer een ander kind vertelt: „we luisterden met onze ogen dicht naar allerlei geluiden en moesten raden wat het was, dat was moeilijk". De meeste kinderen probeerden zich echt in te leven in het „blind" zijn. Ze begrepen best waarom we deze spelletjes deden.
We zagen toen ook van elkaar dat we met onze ogen dicht nét zo lopen als veel blinde mensen; een beetje onzeker en voorzichtig. Toen we er over spraken bleken ze wel iemand te kennen in hun omgeving, die gehandicapt was, en die ze wel eens uitlachten.
Door het denken en praten over mensen die gehandicapt zijn, hoop ik dat de afstand tussen ons en diegenen die een beetje „anders" zijn veel kleiner wordt.

Het onderwerp dat eigenlijk vanzelf uit de vertrouwelijke sfeer tijdens de „les"uurtjes naar voren kwam was het praten over onze gevoelens. Op deze leeftijd (9-13 jaar) zijn de meeste kinderen die ik ken nog erg open en weten volop voorbeelden te noemen van hun eigen verdriet, jaloersheid, kwaadheid, blij zijn enz. Dit schreven ze voor zichzelf op in hun schrift, In het gesprek daarna kwamen allerlei situaties van thuis naar voren, maar ook van school. Dit laatste vooral wat betreft jaloersheid en kwaad zijn op elkaar. Soms kwam er een gebeurtenis naar voren van dezelfde dag, waar we dan eens rustig over door gingen praten. In één klas wilden ze eigenlijk alleen maar door praten over het gevoel van verliefd zijn en over sex. Vanzelfsprekend volgde hier een week later een uur op waarin we allerlei bespraken dat met sexuele voorlichting had te maken. Dit na overleg met het hoofd van de school omdat ik niet wist of hij er prijs op stelde. Omdat ik mij zeer geboeid voel door alles wat de kinderen bezig houdt, vind ik een les over sexualiteit waarover op hun leeftijd veel vragen bestaan, er écht bij horen. En het is leuk wanneer de aanleiding daartoe in de loop van een jaar vanzelf ontstaat.
Hiermee hoop ik opnieuw een kleine indruk te hebben gegeven van wat vorminglessen kunnen zijn. Dat dit alles zeer persoonlijk is en niet voor vormingslessen in het algemeen geldt, spreekt vanzelf. We geven deze lessen allemaal vanuit een humanistische levensovertuiging, met liefde en aandacht voor het kind, maar ook naar eigen inzicht en naar onze eigen geaardheid.

Heiloo Trudy Doeleman-Huter

Afscheid van Max Rood en Max Knap

Het is moeilijk te verwerken dat twee van onze voorzitters, van hún bijzondere kwaliteit het hoofdbestuur verlaten. De betekenis van beide mannen, verschillend van aard, temperament en wijze van reageren, zal buiten de kleine kring van hoofdbestuurders en medewerkers wel beseft worden, maar voor wie regelmatig en intensief met hen samenwerkten betekent het eenvoudig een kleine depressie.
Op een moment als dit gaan er allerlei herinneringen door je hoofd. Max Rood maakte ik het eerst en al vroeg mee in het hoofdbestuur: scherpzinnig, tactvol zeer precies. De duidelijkste beelden uit die eerste tijd hebben betrekking op de periode dat Jaap van Praag zijn aftreden voorbereidde. Een driemanschap werd gevormd: Max Rood, Hein Roethof en ik. Doordat Max in een vrij beroep werkte werd er de voorkeur aan gegeven dat hij het algemeen voorzitterschap op zich nam. Hij heeft het geweten. We gleden de jaren 1968 en volgende in. Ik heb hem bewonderd om zijn beleid, zijn realisme toen hij zijn ideaal van decentralisatie zag stranden in de gevaarlijke avonturen van verzelfstandiging van sectoren van het Verbond. De tijd, de aandacht en de energie die Max Rood in de organisatie heeft gestoken is onvoorstelbaar. Zijn vrouw Madzi moet er bij bedacht worden. Bij uiterst belangrijke, soms trieste en tragische gebeurtenissen verschenen zij samen, solidair met de beweging der humanisten.
Max Knap leerde ik later kennen, in de A. H. Gerhard Stichting. De voorzitter Marius Reinalda moest aftreden toen hij lid werd van de Raad van State en volgens een goede gewoonte droeg hij zelf zijn opvolger voor. Hij zei: „Max Knap, een uiterst bekwaam jurist, maar een goed mens". Van Max Knap hebben we al in die A. H. G. Stichting veel geleerd, later in het H.B. en vooral in het presidium nog meer. Zijn bedachtzaamheid, maar ook zijn soms ver vooruitdenkend standpuntbepalen verwekten verrassing en bewondering. Ook hij is een man die niet zonder zijn vrouw Francis te denken is. Dat weet hij.
Beide vrienden gunnen wij graag een rustiger tijd, concentratie op andere velden waarop zij zich briljant bewegen. Zij zijn ook niet voor de beweging verloren. Misschien zullen zij elders nog wel meer doen voor de denkbeelden

Max Knap

waarvoor zij in hun voormalige functies hebben gestáán.
Maar we zullen hen wel missen: hun deskundigheid, hun uiterst overwogen beleid, hun geduld en hun ideeën. Maar ook eenvoudig de regelmatige, soms dagelijkse omgang voor de zaak die wij belangrijk achten; het plezier ook, het enthousiasme of de woede, de neerslachtigheid als iets verkeerd ging, maar ook de inspiratie die van zeldzame mensen uitgaat.

P. Spigt

Minder trouwen

Opnieuw is het aantal huwelijken in het afgelopen jaar gedaald. Er werden in 1976 97.000 huwelijken gesloten, dat is 3000 minder dan in 1975.

De daling van het aantal huwelijken is begonnen in 1970, toen er nog 124.000 werden voltrokken.

Drs. J. C. van den Brekel zoekt de verklaring voornamelijk daarin, dat er minder gedwongen huwelijken waren. In 1970 waren er 20.000 „moetjes" terwijl er in 1975 nog maar 8000 huwelijken werden gesloten omdat er een kindje op komst was. Die daling zet zich nog steeds voort.

Van den Brekel meent, dat de laatste jaren ook andere, wellicht meer structurele veranderingen in het huwelijkspatroon een rol hebben gespeeld.

De niet-gedwongen huwelijken lopen n.l. ook terug. Bovendien is er een einde gekomen aan de daling van de leeftijd waarop men huwt. Die bedroeg in 1975 voor de mannen gemiddeld 26,6 jaar, tegen een gemiddelde over de vijf daaraan voorafgaande jaren van 26,4 jaar. De vrouwen trouwen al zes jaren gemiddeld op een constante leeftijd, nl. van 23,9 jaar.

De strukturele verandering, waar bovengenoemd hoofd van de hoofdafdeling bevolkingsstatistieken van het CBS op doelt, bestaat in de eerste plaats uit de daling van het geboortecijfer; een daling die vooral veroorzaakt is door uitstel van de eerste baby bij jonggehuwden.

A.W.

Radio & TV

Zondag 22 mei, 9.30-10.00 uur, H'sum I
Aktualiteiten vanuit Humanistisch oogpunt. Vanmorgen opnieuw aandacht voor het congres in Zwolle.
Samenstelling: Rina Spigt.
Presentatie: Karel van de Graaf.

Zondag 29 mei, 9.30-10.00 uur H'sum I
Kernenergie, een diskussie onder leiding van Casper Vogel.

Zondag 5 juni, 9.30-10.00 uur H'sum I
Aktualiteiten vanuit Humanistisch oogpunt.
Samenstelling: Rina Spigt.
Presentatie: Karel van de Graaf.
Zondag 12 juni, 9.30-10.00 uur H'sum I
Niet als een hond onder de grond... een programma over uitvaartbegeleiding.
Samenstelling: Jetske Mijs en Rina Spigt.

Groei?

Het ledenbestand van het HV bedroeg op 7 februari j.l.: 10.974
medeleden: 3.727
Een maand later, 7 maart, waren deze cijfers: leden: 10.981
medeleden: 3.738
Mocht u iemand kunnen overhalen om lid, medelid, sympathisant of medesympathisant te worden, dan houdt het centraal bureau in Utrecht zich graag aanbevolen voor uw aanmelding.

NVAGG verhuist

De Nederlandse Vereniging voor Ambulante Geestelijke Gezondheidszorg NVAGG is per 1 mei 1977 verhuisd van Wilhelminapark 22 in Utrecht naar Havenweg 7 in Utrecht, nabij de Demka-fabrieken in Utrecht-noord.
Het nieuwe telefoonnummer is 030 - 43 08 77, het nieuwe postbusnummer 11043. Het is een tijdelijke vestiging tot najaar 1977. Dan zal de NVAGG een definitieve huisvesting op het Kanaleneiland in Utrecht betrekken.

Bellen blazen

Hij was een kind van even vijf
en stond bij moeders teil.
Zijn handje roerde in het schuim . . .
't Was lekker zacht en wit.
In 't andre handje 'n pijpje-steen:
een beetje in de kop?!
Het mocht van moeder wel een keer.
Voorzichtig blies hij 't op . . .

De bel werd groter — o wat mooi,
Het leek wel glas in kleur.
Het wiebelde en raakte los
en zweefde van hem weg . . .
Met grote oogjes volgde hij 't;
waar zou het heen gaan zeg?

Ineens was er geen wonder meer:
het wonder was voorbij.
Alleen het pijpje was er nog,
dat in zijn handje lei . . .

Hij draaide zich verdrietig om.
Toen viel het pijpje stuk . . .
en huilde hij aan moeders schoot
om zijn voorbij geluk.

Maar hij werd groot. Hij werd een man:
Volwassenheid brak aan.
Een vrouw, een kind van even vijf,
zijn werk en zijn bestaan . . .

Hij blies nog bellen: HOOP, GELUK, . . .
In zijn volwassenheid.
Toen zweefden ook die bellen stuk.
Weer was hij 't pijpje kwijt.

Nu is hij ver van moeders teil.
Het leven ging voorbij . . .
Er hangt nog één bel aan zijn pijp:
Die éne, dat is „ZIJ" . . .

Dan komt de dag, nog onverwacht,
dat ook die bel verdwijnt.
In 't eenzaam huis zit dan een man,
die naar het einde kwijnt.

Zijn pijpje ligt allang in scherven . . .
't Is tijd. — De kind'ren kunnen erven.

W. de Wit

Er is nog INSCHRIJVING mogelijk m.b.t. het eerste kursusjaar 1977/78 van de drie-jarige kursus op H.B.O.-nivo van het

Humanistisch Opleidings Instituut

Wij zijn een beroepsopleiding tot

Humanistisch Geestelijk Raadsman/vrouw,

Humanistisch Vormingsleider/leidster,

Humanistisch Vormingsonderwijzer(es).

— De kursus wordt op zaterdag en nu ook op vrijdag gegeven.
— Het gemiddeld aantal wekelijkse lessen bedraagt 10.
— Vanaf het tweede jaar dient er ongeveer 20 uur stage gelopen te worden.

Eerst na een intake-gesprek is toelating tot de kursus mogelijk.
Nadere inlichtingen bij de studie-koördinator Ton Jorna, Oude Gracht 152, Utrecht.
Tel.: 030-318145.

NIEUWE LEDEN
blijven zéér dringend nodig...

Mocht U tot dusverre geen gelegenheid hebben gehad Uw steentje bij te dragen, doe het dan nu . . . Win er nog d e z e w e e k een lid bij!

Wanneer U ons de adressen van belangstellenden levert, zenden wij ze gaarne alle gewenste informaties.